

УДК: 614.253.4:001.891+378:005.6

*Жураківська О.Я.***Навчально-дослідна робота студентів як засіб підвищення ефективності навчального процесу у вищих медичних закладах України**

Кафедра анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

e-mail: peretaoaya@mail.ru

Резюме. Перехід до кредитно-модульної системи медичної освіти в Україні на сьогодні передбачає пошук оптимальних і прогресивних методів навчання. На кафедрі анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії Івано-Франківського національного медичного університету розробляються різні елементи оптимізації навчального процесу для студентів, одним із яких є навчально-дослідний підхід. Навчально-дослідна робота студентів полягає у виготовленні анатомічних препаратів, підготованні оригінальних схем, рисунків, таблиць, проведенні анатомічних модульних брейн-рингів. Студентам, які отримали найбільш високу оцінку за виготовлення препаратів та зайняли 1, 2 і 3 місця на анатомічних модульних брейн-рингах, олімпіадах з анатомії та студентських наукових конференціях, до кількості балів, набраних із дисципліни, додаються заохочувальні бали.

Ключові слова: навчально-дослідна робота, вищі медичні заклади, анатомія людини.

Реорганізація і вдосконалення реформування медичної освіти в Україні на сьогодні передбачає перехід до кредитно-модульної системи освіти [1, 6]. Ця система дозволяє нинішньому та майбутнім поколінням молодих людей здобути вищу освіту на рівні світових стандартів і робить випускників вищих навчальних закладів конкурентно спроможними у будь-якій країні світу. Для медичної галузі це означає підготовку висококваліфікованих лікарів-спеціалістів та науково-педагогічних кадрів і, як результат, покращення прямих показників здоров'я населення країни: зниження захворюваності, смертності, інвалідизації, ускладнень, покращення якості життя, отримання прибутку університетами і самими вченими шляхом продажу патентів на винаходи, відкриття.

Організація навчально-виховного процесу на кафедрі анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії Івано-Франківського національного медичного університету в світлі кредитно-модульної системи освіти спрямована, головним чином, на запровадження нових форм навчання у викладанні анатомії людини, які б стимулювали студентів до науково-дослідної роботи та викликали у них підвищений інтерес до предмету, що вивчається. Кредитно-модульна система підвищує мотивацію у студентів для успішного вивчення модуля, сприяє їх змаганню в навчанні, забезпечує систематичну роботу студентів і підготовку їх до кожного заняття впродовж усього навчального семестру.

На нашій кафедрі студентами проводиться навчально-дослідна робота, за яку вони отримують додаткові бали. Залучення студентів до науково-дослідної роботи надає їм можливість проявити свою ініціативу, навчитись працювати самостійно, розвиває в них такі якості як спостережливість, здатність до самокритики, узагальнення [3, 4].

Основний об'єм навчально-дослідної роботи студентів (НДРС) на нашій кафедрі виконується на практичних заняттях і розцінюється як одна із форм оптимізації навчального процесу. З перших днів навчання студентів на кафедрі під керівництвом викладача планується така форма НДРС як виявлення і описання вікових особливостей, варіантів будови і аномалій розвитку органів, що вивчаються. При виготовленні анатомічних препаратів студенти постійно консультуються з викладачем, складають протоколи морфологічного дослідження і короткої реферат – огляд літератури. Найбільш цікаві з наукової точки зору препарати демонструються на засіданнях студентського наукового гуртка та на стенді НДРС. Упродовж року препарати, які отримали найбільш високу оцінку і зайняли 1, 2 і 3 місця, долучаються до фонду анатомічного музею, а студентам,

які виготовили препарати, до кількості балів, набраних із дисципліни, додаються заохочувальні бали.

Упродовж всього періоду вивчення анатомії людини студентам пропонується у вигляді самостійної роботи підготувати оригінальні схеми, рисунки, таблиці по модулях, які вони вивчають, що, в свою чергу, розвиває у них творчий підхід до вивчення анатомії, допомагає більш глибокому засвоєнню матеріалу. Високоякісні ілюстративні матеріали поповнюють демонстраційний навчальний матеріал кафедри, а студентам, які їх виготовили, додаються заохочувальні бали за самостійну роботу з даного модуля.

На кафедрі анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії успішно і плідно працює студентський науковий гурток. Студенти, які хочуть більш поглиблено займатись науковою роботою, закріплюються за викладачами, під керівництвом яких виконують фрагменти науково-дослідних робіт. Студенти регулярно оприлюднюють результати своїх досліджень на засіданнях наукового гуртка, а кращі студенти-гуртківці презентують результати своєї наукової діяльності на щорічному міжнародному науковому конгресі студентів і молодих вчених, яка проходить у Івано-Франківському національному медичному університеті, і зазвичай, отримують призові місця. Окрім того, вони беруть активну участь у різноманітних студентських наукових форумах, які проходяться в Україні та за її межами, всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. За призові місця, здобуті на міжнародних студентських наукових конференціях, всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, додаються додаткові заохочувальні бали за дисципліну. Це також формує зацікавленість і мотивацію у студентів до вивчення конкретного розділу дисципліни за рахунок клінічної ситуації. Такий підхід дозволяє конкретизувати перелік знань і умінь необхідних студентам для продовження навчання на старших курсах та для практичної діяльності лікаря та встановлює міждисциплінарні зв'язки. Студентський науковий гурток допомагає студентам не тільки формувати професійні вміння та вдосконалювати набуті практичні навички, але й розвиває творчий напрямок роботи, клінічне мислення, розширює світогляд [2]. У багатьох студентів саме під час занять у студентських наукових гуртках з'являється серйозний потяг до науки, а набутий під час гурткової роботи досвід стає фундаментом для подальших наукових здобутків. Практично всі науковці розпочинали свій науковий шлях із занять у студентських наукових гуртках, де проводили свої перші наукові дослідження, набували досвіду публічних презентацій своїх наукових доробків і розвивали власні ораторські здібності [2, 3].

У межах студентського наукового гуртка на нашій кафедрі популярними стали анатомічні модульні брейн-ринги, які є одним із мотивуючих факторів для успішного вивчення модуля. Вони істотно підвищують ефективність засвоєння вивченого матеріалу і позитивно впливають на успішність студентів. Такі брейн-ринги між групами проводяться перед кожною задачею модуля, а групами, які зайняли 1, 2 і 3 місця додаються додаткові заохочувальні бали з даного модуля, що сприяє змаганню в навчанні між студентами та стимулює їх до систематичного вивчення анатомії.

Висновки

Таким чином, студентська навчально-дослідна робота на

кафедри анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії дозволяє викладачам від самого початку навчання у вищому навчальному закладі виховувати у студентів творче відношення до предмету, викликати у них інтерес, спостережливість, науковий підхід, уміння використовувати при вивченні анатомії людини знання із суміжних дисциплін (біології, гістології, хімії, фізики). Залучення студентів до навчально-дослідної роботи сприяє більш глибокому, систематичному вивченню анатомії людини, розвиває у них такі якості як відповідальність, спостережливість, здатність до самокритики та узагальнення, спонукає студентів до самостійного творчого мислення та наукового пошуку, розширює їх світогляд, що, загалом, підвищує ефективність їх підготовки як майбутніх фахівців.

Література

1. Волосовець О.П. Питання якості освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі / О.П. Волосовець // Медична освіта. – 2005. – № 2. – С. 12-16.
2. Волошина Л.О. Студентський науковий гурток – як допоміжна форма теоретичного та практичного навчання за кредитно-модульною системою / Л.О. Волошина, О.Ю. Оліник, Л.Д. Кушнір та ін. // Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції. – Чернівці, 2012. – С. 24.
3. Гайдуков В.А. Науково-дослідна робота – одна з форм якісної підготовки медичних фахівців / В.А. Гайдуков, І.А. Плеш, Л.Д. Борейко // Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції. – Чернівці, 2012. – С. 26.
4. Геруш І. В. Роль науково-дослідницької роботи студентів медичних ВНЗ III–IV рівнів акредитації в їх становленні як майбутніх фахівців / І. В. Геруш, І. М. Яремій, О. Ю. Кушнір // Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України”, присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського. Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Тернопіль, 15–16 травня, 2014. – С. 186-188.
5. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення практичних занять в медичних вузах (методичний посібник) / В.Є. Мілерян. – К., 2004. – 80 с.
6. Москаленко В.Ф. Медична освіта в Україні та Болонський процес: реальність та шляхи приєднання до Європейського освітнього і наукового простору // Журнал Академії медичних наук України. – 2005. – № 1. – С. 36-45.

Жураківська О.Я.

Учебно-исследовательская работа студентов как средство повышения эффективности учебного процесса в высших медицинских заведениях Украины

Кафедра анатомии человека, оперативной хирургии и топографической анатомии, Ивано-Франковский национальный медицинский университет, г. Ивано-Франковск, Украина

e-mail: perpetaoia@mail.ru

Резюме. Переход к кредитно-модульной системе медицинского образования в Украине на сегодня предусматривает поиск оптимальных и прогрессивных методов обучения. На кафедре анатомии человека, оперативной хирургии и топографической анатомии Ивано-Франковского национального медицинского университета разрабатываются различные элементы оптимизации учебного процесса для студентов, одним из которых является учебно-исследовательский подход. Учебно-исследовательская работа студентов заключается в изготовлении анатомических препаратов, подготовке оригинальных схем, рисунков, таблиц, проведении анатомических модульных брейнингов. Студентам, получившим наиболее высокую оценку за изготовление препаратов и занявшим 1, 2 и 3 места на анатомических модульных брейнингах, олимпиадах по анатомии и студенческих научных конференциях, добавляются поощрительные баллы к общему количеству баллов, набранных по дисциплине.

Ключевые слова: учебно-исследовательская работа, высшие медицинские заведения, анатомия человека.

O. Ya. Zhurakivska

Educational and Research Work of Students as a Means of Increasing the Effectiveness of Learning Process in Higher Medical Institutions of Ukraine

Department of Human Anatomy, Operative Surgery and Topographic Anatomy, Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

e-mail: perpetaoia@mail.ru

Abstract. Nowadays, transition of Ukrainian medical education to credit-modular system involves the search for optimal and progressive teaching methods. At the Department of Human Anatomy, Operative Surgery and Topographic Anatomy of Ivano-Frankivsk National Medical University various elements of the learning process optimization for students are developed, one of which is teaching and research approach. Educational and research work of students includes making anatomical specimens, preparation of original schemes, figures, tables, holding anatomical modular brain-rings. Encouraging points are given in addition to discipline points to students who have received the highest marks for the production of drugs and took the 1st, 2nd and 3rd places in modular anatomical brain-rings, competitions in anatomy and students' conferences.

Keywords: educational and research work, higher medical institutions, human anatomy.

Надійшла 16.02.2015 року.

УДК 371.315 + 378.147

Кулаєць Н.М.

Навчальна історія хвороби як структурний елемент практичного заняття з внутрішньої медицини

Кафедра внутрішньої медицини №2 та медсестринства (зав. каф. – проф. Вакалюк І.П.)

Івано-Франківський національний медичний університет, Україна

Резюме. У статті представлено досвід організації викладання внутрішньої медицини студентам, написання навчальної історії хвороби на кафедрі внутрішньої медицини в умовах кредитно-модульної системи. Наведені основні положення й принципи навчання студентів, написання навчальної історії хвороби та форми їх контролю.

Ключові слова: навчальна історія хвороби, навчальний процес.

На сучасному етапі в умовах оновлення суспільства, бурхливих змін та створення Європейського простору вищої

освіти, одним із головних завдань медичного вузу є підготовка кваліфікованих медиків з високим рівнем фахових знань, умінь та навичок. Для проведення кваліфікованих досліджень потрібні фахівці з відповідною підготовкою, тому поліпшення підготовки до професійної діяльності передбачає навчання студентів у розвитку індивідуальних здібностей, вміння самостійного аналізу, відповідальності за прийняття рішення та уміння правильно організувати самостійну роботу.

Формування професійних якостей студента як